

מסורת הש"ס

(א) תענית י"ג (ב) ותוספתא פט"ז ע"א, (ג) גיטין ו' נדה (ד) מגילה כא, (ה) רש"א, (ו) גירסת פ"י רבי יהושע, (ז) י"א ואם כן,

הגהות הב"ח

(א) גמ' ונתן לכם אדני להם זר: (ב) רש"י ד"ה אחד וכו' סימן לנתיבה איבא וגלות:

גליון הש"ס

ברתני' יוניות. עיין תוספות מנחות דף סד ע"ב ד"ה ארור ובר"ש פ"א מ"א דפסה: שם משבת רבי בבלי עגות. עיין תוספות כתובות דף קג ע"ב ד"ה אותו יום:

מוסף רש"י

הלוך ודבר. ואהבי תבייה לאשמעין דא לא שהיו הולכין בעומקה של הלכה לא היו נילולין (תענית י'). אלא דחליף. מי יתן בוקר של שחית, שהלות ממחוקות ממיד וכל שעה מבינה קלנתה משלפניה (דברים כח), בפולמוס של אספסיינוס. מיל שהעלה אספסיינוס קודם שגא טיטוס עליהם (גיטין ז.), גזרו על עטרות כלות. משום גער (שבת נח.).

שַׁמְבוּזיוֹן דִּין אֲזִיחַס. קורעים דין אֲזִיחַס שֶׁכַּשְׂאִין לְדוֹס אומרים לפניו וכו': **הַקְּהִיפָה שַׁינִיחַס**. למה האכלתם ואֶעֱרַתם עלינו צמותינו ונִפְרַעַת מהם צִיּוּיחַס: **מוכרי רכב**. רכב הוא דבר מאוס כגון חלב ושומן ונדבך צגגדים ונמאסין ואין לך אדם מתעסק בהם אלא עני: **שִׁיתָה ה' מורה להם**. לעיל מיניה כתיב כי לא לנלח ישכח אֲצִינוֹן תקות עניים תאבד לעד. שִׁיתָה ה' מורה להם תן להם מרות לאותן עניים עושר שִׁיהוּ הַגּוֹיִם נוהגין בהם כבוד וידעו הַגּוֹיִם שהן אנוש ואינם אֱלֹהִים שאין כל הכבוד והגדולה שלהם: **מַסְכִּינִן צַעֲלִים אַחַס**. משום עוני: **צָקַרְב שנים**. אותה פעולה שֶׁלֹּדֵהִינוּ דבר תורה שהיא צָקִירֻב שנים שנים יִרְכִּינָן להסתַרְב יחד צִיּוּסִיו אחד: **חִיּוּס**. רפאָהוּ והרִוּוּם להם ותן להם חיותם: **הַמָּה הוֹלְכִים הַלּוֹךְ ודבר**. צַדִּירֵי תוֹרָה. צִאלִיהוּ וצִאלִישַׁע כתיב: **רִאזוֹן לִישָׁרָף**. שעל מנת כן צא הרכב אש עליהם: **אחד מס**. ע"י חֲצִירוֹ שֶׁהֲרִגוּ צְשׁוּגָּ וזה גולה לערי מקלט^[א] ואם אין כֵּאֵן מִיתָה סימן למיתה^[ב] וגלות סימן לגלות שאחד מת ואחד גולה: **צָנְלִי דַעַת**. על שלא היה להם דַעַת להיות מלמדין זה את זה וללמדן זה מזה: **נִדְמו עמי**. וסיפיה דקרא ותשכח תורת אֱלֹהִיךָ: **יִי עַם צִיָּוִן יִשָּׁב**. אלו יושבי ישיבת תורה וסיפא דקרא חנון יתכן לקול זַעֲקָךְ: **לָחַס לִר**. במי הכבוד מדבר במי שמונותיו קשין עליו ואַעֲפ"כ יושב ועוסק בתורה: **והיו עֵינֶיךָ וגו'**. וכן בתריה כתיב ולא יכַנֶּף: **פִּרְגוּה**. מחילה: **לֹא יכַנֶּף**. לא יתכסה ממך צנֶכֶף צגדו ומחילתו: **דְּלִמַּחֵר**. מי יתן שִׁצַּח יוֹס: **מִי ידַע**. אם יִטַּב מִן הַלֵּילָה: **אֵלֶּה דַחֲלִיף**. מי יתן והיה זה יום הצא מה שעבר: **אֵלֶּה עֲלֵמָא אַמְאִי מַקִּיִּים**. מאַחֵר שֶׁהִקְלָלָה הוֹלֶכֶת תמיד ורצה: **אֶקְדוּשָׁה דְסִידְרָא**. סדר קדושה שלא תקוהו אֵלֶּה שִׁיהוּ כל ישראל עוסקין בתורה בכל יום דבר מועט שאומר קריאתו ותרנגומו והן כְּעוֹסְקִין בתורה וכיון שנוהג בכל ישראל בתלמידים ובעמי הארץ ויש כֵּאֵן שְׁמִים קדושת השם ותלמוד התורה חֲצִיר הוּא. וכן יהא שְׁמִיה רצה מנֶכֶךְ שְׁעוּגִין אַחֵר הגדה שהִדְרָשֵׁן דורש צִדִּיקִים בכל שַׁמַּת הִיוּ נוהגִין כִּךְ וַסֵּם הִיוּ נִקְבְּלִין כל העם לשמוע לפי שאִינוּ יוֹס של מֵלֶאכֶה ויש כֵּאֵן תוֹרָה וקִדּוּשׁ הַשֵּׁם: **סִדְרִים**. סדרי פרשיות דתורה: **עֹהֶרֶה**. שִׁפְסָקָה מִיִּשְׂרָאֵל: **צִינֵלָה טַעַם**. הפירות וריחם שמתוך שהיו טְהוּרִים ונוהגין בטהרה אֶף הַקִּצְיָה מִטַּהֵר פִּירוֹתֶיהֶן מִרִּיחַ רַע ומִטַּעַם רַע: **מַעֲשֵׂר צִינֵל שוֹמֵן דָּגָן**. צֵנוֹן פִּיסוֹק מעשרות פסק שומן הדגן כשמו של מעשר דִּאיֶקְרִי חֶלֶב כִּדְכֵתִיב כל חֶלֶב יֵהָר וגו' (במדבר יח): **דַּחֲיוּנִיטָא**. שְׁמִינָה ויש

שֶׁמְבוּזִיוֹן דִּין אֲזִיחַס שֶׁכַּשְׂאִין לְדוֹס אומרים לפניו וכו': **הַקְּהִיפָה שַׁינִיחַס**. למה האכלתם ואֶעֱרַתם עלינו צמותינו ונִפְרַעַת מהם צִיּוּיחַס: **מוכרי רכב**. רכב הוא דבר מאוס כגון חלב ושומן ונדבך צגגדים ונמאסין ואין לך אדם מתעסק בהם אלא עני: **שִׁיתָה ה' מורה להם**. לעיל מיניה כתיב כי לא לנלח ישכח אֲצִינוֹן תקות עניים תאבד לעד. שִׁיתָה ה' מורה להם תן להם מרות לאותן עניים עושר שִׁיהוּ הַגּוֹיִם נוהגין בהם כבוד וידעו הַגּוֹיִם שהן אנוש ואינם אֱלֹהִים שאין כל הכבוד והגדולה שלהם: **מַסְכִּינִן צַעֲלִים אַחַס**. משום עוני: **צָקַרְב שנים**. אותה פעולה שֶׁלֹּדֵהִינוּ דבר תורה שהיא צָקִירֻב שנים שנים יִרְכִּינָן להסתַרְב יחד צִיּוּסִיו אחד: **חִיּוּס**. רפאָהוּ והרִוּוּם להם ותן להם חיותם: **הַמָּה הוֹלְכִים הַלּוֹךְ ודבר**. צַדִּירֵי תוֹרָה. צִאלִיהוּ וצִאלִישַׁע כתיב: **רִאזוֹן לִישָׁרָף**. שעל מנת כן צא הרכב אש עליהם: **אחד מס**. ע"י חֲצִירוֹ שֶׁהֲרִגוּ צְשׁוּגָּ וזה גולה לערי מקלט^[א] ואם אין כֵּאֵן מִיתָה סימן למיתה^[ב] וגלות סימן לגלות שאחד מת ואחד גולה: **צָנְלִי דַעַת**. על שלא היה להם דַעַת להיות מלמדין זה את זה וללמדן זה מזה: **נִדְמו עמי**. וסיפיה דקרא ותשכח תורת אֱלֹהִיךָ: **יִי עַם צִיָּוִן יִשָּׁב**. אלו יושבי ישיבת תורה וסיפא דקרא חנון יתכן לקול זַעֲקָךְ: **לָחַס לִר**. במי הכבוד מדבר במי שמונותיו קשין עליו ואַעֲפ"כ יושב ועוסק בתורה: **והיו עֵינֶיךָ וגו'**. וכן בתריה כתיב ולא יכַנֶּף: **פִּרְגוּה**. מחילה: **לֹא יכַנֶּף**. לא יתכסה ממך צנֶכֶף צגדו ומחילתו: **דְּלִמַּחֵר**. מי יתן שִׁצַּח יוֹס: **מִי ידַע**. אם יִטַּב מִן הַלֵּילָה: **אֵלֶּה דַחֲלִיף**. מי יתן והיה זה יום הצא מה שעבר: **אֵלֶּה עֲלֵמָא אַמְאִי מַקִּיִּים**. מאַחֵר שֶׁהִקְלָלָה הוֹלֶכֶת תמיד ורצה: **אֶקְדוּשָׁה דְסִידְרָא**. סדר קדושה שלא תקוהו אֵלֶּה שִׁיהוּ כל ישראל עוסקין בתורה בכל יום דבר מועט שאומר קריאתו ותרנגומו והן כְּעוֹסְקִין בתורה וכיון שנוהג בכל ישראל בתלמידים ובעמי הארץ ויש כֵּאֵן שְׁמִים קדושת השם ותלמוד התורה חֲצִיר הוּא. וכן יהא שְׁמִיה רצה מנֶכֶךְ שְׁעוּגִין אַחֵר הגדה שהִדְרָשֵׁן דורש צִדִּיקִים בכל שַׁמַּת הִיוּ נוהגִין כִּךְ וַסֵּם הִיוּ נִקְבְּלִין כל העם לשמוע לפי שאִינוּ יוֹס של מֵלֶאכֶה ויש כֵּאֵן תוֹרָה וקִדּוּשׁ הַשֵּׁם: **סִדְרִים**. סדרי פרשיות דתורה: **עֹהֶרֶה**. שִׁפְסָקָה מִיִּשְׂרָאֵל: **צִינֵלָה טַעַם**. הפירות וריחם שמתוך שהיו טְהוּרִים ונוהגין בטהרה אֶף הַקִּצְיָה מִטַּהֵר פִּירוֹתֶיהֶן מִרִּיחַ רַע ומִטַּעַם רַע: **מַעֲשֵׂר צִינֵל שוֹמֵן דָּגָן**. צֵנוֹן פִּיסוֹק מעשרות פסק שומן הדגן כשמו של מעשר דִּאיֶקְרִי חֶלֶב כִּדְכֵתִיב כל חֶלֶב יֵהָר וגו' (במדבר יח): **דַּחֲיוּנִיטָא**. שְׁמִינָה ויש

שֶׁמְבוּזִיוֹן דִּין אֲבִיהֶם לַעֲתִיד לְבוֹא אומרים לפניו רבוננו של עולם מאחר שאתה עתיד ליִפְרַע מִהֵן למה הקהיתָה שַׁינִיהֶם בָּם אִמֹר ר' אִילְעָא בר יִבְרִכְיָה אֲלֵמָלָא תִּפְלַתּוּ שֶׁל דוד היו כל ישראל מוכרי רכב שנאמר וַיִּשְׁתָּה ה' מורה להם וא"ר אִילְעָא בר יִבְרִכְיָה אֲלֵמָלָא תִּפְלַתּוּ שֶׁל חִבְקוֹק הִיוּ ב' תלמידי חכמים מתכסים במלית אחת ועוסקין בתורה שנאמר וְה' שְׁמַעְתִּי שְׁמַעֲךָ יִרְאֲתִי ה' פִּעֲלֶךָ בִּקְרֹב שָׁנִים חִיִּיהוּ אֶל תִּקְרָא בִּקְרֹב שָׁנִים אֵלֶּא בִּקְרֹב שָׁנִים וְאִמֹר ר' אִילְעָא בר יִבְרִכְיָה וְשְׁנֵי תַלְמִידֵי חֲכָמִים הַמְהַלְכִין בְּדֶרֶךְ וְאִין בִּינְיָהן דְּבִרֵי תוֹרָה רְאוּיָן לִישָׁרָף בְּאִשׁ שְׁנֵאמֹר וַיְהִי הַמָּה הוֹלְכִים הַלּוֹךְ ודבר והנה רכב אש וגו' טַעֲמָא דְּאִיכָא דִּיבּוּר הַא לִיכָא דִּיבּוּר רְאוּיָן לִישָׁרָף וא"ר אִילְעָא בר יִבְרִכְיָה שְׁנֵי ת"ח הִדְרִין בְּעִיר אַחַת וְאִין נוֹחִין זֶה לֹוֹה בַּהֲלַכָּה אַחֵר מֵת וְאַחֵר גּוֹלָה שְׁנֵאמֹר לְנוֹם שְׁמֹה רּוֹצָה אֲשֶׁר יִרְצָה אַת רַעְהוּ בְּבַלִּי דַעַת וְאִין דַעַת אֵלֶּא תוֹרָה שְׁנֵאמֹר נִדְמוּ עָמִי מִבְּלִי הִדְעַת אִמֹר ר' יְהוּדָה בְּרִיה דְּר' חִיִּיא כֹל ת"ח הַעוֹסֵק בַּתוֹרָה מִתּוֹךְ הַדַּחַק תִּפְלַתּוּ נִשְׁמַעַת שְׁנֵאמֹר כִּי עַם בְּצִיּוֹן יֹשֵׁב בִּירוּשָׁלַיִם בְּכָה לֹא תִבְכֶּה חֲנוּן יַחֲנֹךְ לִקְוֹל זַעֲקָךְ כִּשְׁמַעְתּוֹ עֲנֶךָ וּכְתִיב בַּתְרִיה וַנִּתֵּן וְה' לָכֶם לֶחֶם צֹר וּמִיּוֹם לַחֲזִן ר' אִבְהוּ אֹמֵר מִשְׁבִּיעִין אוֹתוֹ מִזִּיו שְׁכִינָה שְׁנֵאמֹר וְהָיוּ עֵינֶיךָ רּוֹאוֹת אַת מוֹרִיךְ ר' אַחֵא בר חֲנִינָא אִמֹר אֶף אִין הַפִּרְגוּד נִגְעַל בְּפִגְיוֹ שְׁנֵאמֹר וְלֹא יכַנֶּף עוֹד מוֹרִיךְ: רש"ב"ג אומר משום ר' יהושע מיום שחרב בהמ"ק אין וכו': אִמֹר רבא בְּבַל יוֹם וַיּוֹם מְרֻבָּה קָלַתּוּ מִשָּׁל חֲבִירוֹ שְׁנֵאמֹר בְּבִקֵּךְ תֵּאמֹר מִי יִתֵּן עֶרֶב וּבַעֲרֹב תֵּאמֹר מִי יִתֵּן בִּקֵּר הִי בִּקֵּר אִילִימָא בִּקֵּר דְּלִמַּחֵר מִי יֵדַע מֵאִי הָיוּ אֵלֶּא דַחֲלִיף וְאֵלֶּא עֲלֵמָא אַמְאִי קָא מַקִּיִּים אֶקְדוּשָׁה דְּסִידְרָא וְאִיהָא שְׁמִיָּה רַבָּא דְּאַגְדַּתָּא שְׁנָא' אַרְיָן עֲפַתָּה כְּמוֹ אּוּפֹל צִלְמוֹת וְלֹא סִדְרִים הָא יֵשׁ סִדְרִים תּוֹפִיעַ מֵאּוּפֹל: וְלֹא יִרַד מֶלֶךְ לִבְרַכָּה וְגִיטָל טַעַם פִּירוֹת וכו': תִּנְיָא וְר"ש בן אֶלְעָזָר אֹמֵר טַהֲרָה בַּטְלָה טַעַם וְרִיחַ מַעֲשֵׂר בִּיטָל שׁוֹמֵן דָּגָן רַב הוֹנָא אִשְׁכַּח תּוֹמֵרְתָא דַּחֲיוּנִיטָא שְׁקֵלָה כִּרְכָּה בְּסוּדְרִיהָ אַתָּא רַבָּה בְּרִיה א"ל מוֹרְחִינָא רִיחָא דַּחֲיוּנִיטָא א"ל בְּנֵי טַהֲרָה יֵשׁ כִּךְ יִהְבָּה נִיְהִלְיָה אֲדַחְכִּי אַתָּא אַבָּא בְּרִיה שְׁקֵלָה יִהְבָּה נִיְהִלְיָה א"ל בְּנֵי שְׁמַחַת אַת לְבִי וְהַקְהִיתָה אַת שִׁנִּי הִיינו דַּאמְרִי אִינְשֵׁי רַחֲמֵי דַּאבָּא אַבְנֵי רַחֲמֵי דְבְנֵי אַבְנֵי דַּהּוּ לִיָּה רַב אַחֵא בֵּר יַעֲקֹב אִימְטָל בִּיה בִּרְב יַעֲקֹב בֵּר בִּרְתִּיה כִּי גִדֵּל בֵּר וְהִיינו דַּאמְרִי אִינְשֵׁי רַבִּי רַבִּי בֵּר

ממ.

בה ריח טוב ומין תמרים הוא לעלמן: **טַהֲרָה יֵשׁ כִּךְ**. לפיכך מריחה לך ולא בטל הריח מאללך: **אֵסָא צִירֵי**. דרצה בר רצ הונא: **א"ל רצ הונא לצריה: שַׁמְחָא אַס לְצִי**. בטהרתך: **והקְהִיפָה אַס שִׁנִּי**. שהראיתי שהצתך על צנך יותר מעלי שנטלת ממני ונתת לו: **רַחֲמֵי**. אֲהֲבָה: **אִיעֲפֹל צִיר**. גידלו צציתו: **רַבִּי רַבִּי**. גדל גדל אותי ואַעֲפ"כ כן אִינִי צִנֶּךְ: **צֵר צִרְפָךְ אַנָּה**. ואין עלי לכצדך כצן: **בִּרְתַנִּי' צְפּוּלָמוּס**. מיל שצביא אספסיינוס על ירושלים: **עֵטְרוֹס חַסִּינִס וְאִירוֹס**. מפרש בגמרא: **צְפּוּלָמוּס שֶׁל טִיטוּס**. שהצִיב הוֹרְקֵנוּס אֲלֵרִיסְמוֹצְלוּס אַחִיו. וצִין זֶה לֹוֹה הִיוּ חֲמִשִּׁים וּשְׁמִים שְׁנֵה כְּדֹאמֵר בְּסִדְר עוֹלָם: **עֵטְרוֹס כְּלוֹת**. מפרש בגמרא [ע"צ]: **צְפּוּלָמוּס הַאֲחֵרוֹן**. הוא שֶׁל חוֹרְבָן הַצִּית וּשֶׁל טִיטוּס נְמִי הוּא: **צִאֲפִרְיוֹן צַמּוֹךְ הַעֵיר**. שהיו מוֹלִיכִין אֹתָהּ מִצִּית אֲזִיָּה לְצִית צַעֲלָה וְאֲפִרְיוֹן שֶׁל מַעֲלִיס וְעִלְיָנוֹת מוֹחֲבֹצוֹת מוֹקִפּוֹת לֵה: **מוֹשֵׁלִי מַשְׁלוֹת**. לַמַּת אוֹת אֲמַתְלָא וְטַעַם לַחֲמֵמָה לִיכַסֵּם בַּה שְׁעָרֵי צִינָה כְּגוֹן מַמְשִׁלוֹת שׁוֹעֲלִים דֹּאמֵר בְּסִנְהֶדְרִין (דף נח:׀) כִּי הוּא דִרִישׁ ר"מ צִפְרִיקָא הוּא דִרִישׁ מִיתְלַמָּא וּמִיתְלַמָּא מַתְלִי: **שְׁקִדְנִים**. שׁוֹקֵדִין עַל דְּלִתּוֹת צִית הַמִּדְרַשׁ לֵילָה וַיּוֹם כְּדֹאמֵר צִיִּמּוֹת (דף קג:׀) אֲבָל מַה אַעֲשֶׂה שְׁנַפְשִׁי מַשְׁקָה צְתוּרָה: **הִדְרָשִׁינִס**. שהיה צָקִי צַעֲמִי הַמְקַרְאוֹת כְּדֹאמֵר לֹא זִכִּיתִי שְׁתֹּאמֵר יֵאֵלָת מִלִּנְרִיס צִלִּילוֹת עַד שֶׁדִּרַשׁ בֵּן זִוְמָא (צרכות דף יב:׀): **צַטֵּל כְּצוּד טוֹרָה**. שהיה נוֹתֵן לָצוּ לְדַרְשׁ כֹּל קוֹץ וְקוֹץ שֶׁל כֹּל אוֹת וכו"ש מִצְוֹת יִמִּירוֹת וְאוֹמוֹת יִמִּירוֹת כְּגוֹן צֵת וצֵת אִנִּי דוֹרֵשׁ (סנהדרין דף נא:׀) וְחוּצוֹ כְּבוֹד תוֹרָה גְּדוֹל שְׁאִין בַּה דְּצֵר לְצַטֵּל: **אַנְשֵׁי מַעֲשֵׂה**. צְטוֹס צַחֲסִיצוֹת וְעוֹשֶׂה מַעֲשִׂים מוֹפְלָאִים כְּדֹאמֵר צַתַּעֲנִית (דף כה:׀) נִמְטִי כְּשׁוֹרִיךְ יֹאמֵר לַחוּמָן וּדְלוֹק וְלַעֲזִים לְבַצִּיא זֹאצִּים צַקְרִינְיָה: **קַטְנוּסַם שֶׁל חַסִּידִים**. שהיו הַחֲסִידִים הוֹלְכִים וְכֹלִים וְהוּא הִיה מַקְטַנִּיחַס וְסוּפִין: **זִיו הַכִּנְמָה**. זֶה לֹא יִדְעָא מֵאִי הִיא: **מַשְׁמַם ר"ג הוֹקֵן צַטֵּל כְּצוֹד הַסּוֹרָה**. בְּמַסַּכַת מַגִּילָה (דף כה:׀) אִמֵּר שַׁעַד שְׁמַת הוּא הִיה צִירָאוֹת צַעוֹלס וְלֹא הִיו לְמִידִין תוֹרָה אֵלֶּא מַעֲמוּד מַשְׁמַת הוּא יִרַד חוּלִי לַעוֹלָס וְהוֹלְכֵרוֹ לְלַמּוֹד תוֹרָה מִיּוֹשֵׁב: **צַטֵּל זִיו הַכְּסוּנָה**. שהיה חֲסֵם וְעֵשֶׂר וְכַהֲנִיס רִצִּים אֲוִכֵּלִין עַל שִׁלְחוֹ: **וּבְנֵי חוֹרִין**. מִיּוֹחַסִין: **חַפּוֹ רֵאשָׁם**. שִׁגְבֵּרָה יֵד עִזִּי פִּינִס מִמוּרִיס שֶׁהֵם עֲשִׂירִיס וְאֵלוֹ עֵינִיס: **נִדְלָלוֹ אֲנִשִּׁי מַעֲשֵׂה**. אִין חַס לֵהם: **וְאִין דוֹרֵשׁ**. לִישְׁרָאֵל: **וְאִין מַצָּקָשׁ**. עֲלִיהֶם רַחֲמִים: **שְׂרו חֲכִימָא**. הַתְחִילוּ הַחֲכָמִים: **סַפְרִיא**. מַלְמִדֵי מִינוּקוֹת שֶׁהֵם קַטְנִיס מִן הַחֲכָמִים: **כַּעֲמָא דְאַרְעָא**. כַּעֲמִי הָאֶרֶץ: ^{אזל}

ברתך **אנא: בִּרְתַנִּי' וְבפולמוס** של אספסיינוס גזרו על עטרות חתנים ועל האירוס בפולמוס של טיטוס גזרו על עטרות כלות ושלא ילמד אדם את בנו ו יוונית בפולמוס האחרון גזרו שלא תצא הכלה באפריון בתוך העיר ורבותינו התירו שתצא הכלה באפריון בתוך העיר משמת ר"מ בטלו מושלי מושלים משמת בן עזאי בטלו השקדנים משמת בן זומא בטלו הדרשנים משמת ר"ע בטל כבוד התורה משמת ר' חנינא בן דוסא בטלו אנשי מעשה משמת ר' יוסי קטנתא פסקו חסידים ולמה נקרא שמו קטנתא שהיה קטנתא של חסידים משמת רבי יוחנן בן זכאי בטל זיו החכמה משמת ר"ג הוקן^[א] בטל כבוד התורה ומתה טהרה ופרישות משמת רבי ישמעאל בן פאבי בטלה זיו הכהונה ו משמת רבי בטל ענוה ויראת חטא: ^[ב]**נְבִי' ת"ר**^[א] ור' פנחס בן יאיר אומר משחרב בהמ"ק בושו חברים ובני חורין וחפו ראשם וגדלדלו אנשי מעשה וגברו בעלי זרוע ובעלי לשון ואין דורש ואין מבקש ואין שואל על מי לנו להשען על אבינו שבשמים ר"א הגדול אומר מיום שחרב בית המקדש שרו חכימאי למהוי כספריא וספריא כחזניא וחזניא כעמא דארעא ועמא דארעא אזלא

עין משפט

גר מצוה

נה א מ"י פ"ה מהל' תענית הלכה טו סמג עשין מד"ס טוש"ע א"ח סימן תקס סעיף ד:

—●●●—

תורה אור השלם

- שיתָה ז׳ מוֹרָה לָהֶם יִדְעוּ גוֹיִם אֲנוּשׁ הַמּוֹה פִּסְלָה: תְּהִלִּים ט כא
- ז׳ שְׁמַעְתִּי שְׁמַעֲךָ יִרְאֲתִי ז׳ פִּעֲלֶךָ בִּקְרֹב שָׁנִים חִיִּיהוּ בִּקְרֹב שָׁנִים תוֹדִיעַ בְּרָגוֹ רָחֵם תְּבַקֵּחַ ג ב
- וְהָיוּ הַמָּה הוֹלְכִים הַלּוֹכִים הָלֹךְ ודָּבָר וְהָנָה רַבֵּב אִשׁ וְסוֹסֵי אֲשׁ וַיִּפְרְדּוּ שְׁנֵיהֶם וַיַּעַל אֱלֹהֵיוּ בְּסִפְרָה הַשְׁקִיף:

- מַלְכִּים ב ב יא
- לָקַם שְׁמֹה רּוֹצָח אָשׁוּר יִרְצֵה אוֹת רַעְהוּ בְּבַלִּי דַעַת וְהוּא לֹא שְׁנָא לוֹ מוֹמַל שְׁלֹשׁם וְקַם אֶל אוֹתוֹ מִן הָעָרִים הָאֵל וְהָיוּ דְּבָרִים ד מֵב
- נִדְמוּ עָמִי מִבְּלִי הִדְעַת בִּי אַתָּה הִדְעַת מָאִסָּת וְאִמָּאָסָךְ מִבְּהוֹן לִי וְתִשְׁבַּח תּוֹרַת אֱלֹהֶיךָ אִישְׁבַח בְּנִיךְ גַּם אֲנִי:

- הוֹשַׁע ד ו
- בִּי עַם בְּצִיּוֹן יֹשֵׁב בִּירוּשָׁלַם כְּבוֹד לֹא תִבְכֶּה חֲנוּן יַחֲנֹךְ לִקְוֹל זַעֲקָךְ בְּשִׁמְרָתּוֹ עֲנֶךָ:

- יִשְׁעִיהוּ ל יט
- וַתֵּן לָכֶם אֲדֹנָי לָחֵם צֹר וּמִיּוֹם לַחֲזִן וְלֹא יכַנֶּף עוֹד מוֹרִיךְ וְהָיוּ עֵינֶיךָ רְאוֹת אֶת מוֹרִיךְ:

- יִשְׁעִיהוּ ל כ
- בְּבִקֵּר תֵּאמֹר מִי יִתֵּן עֶרֶב וּבַעֲרֹב תֵּאמֹר מִי יִתֵּן בִּקֵּר מִפְּחוֹד לְבִבְךָ אֲשֶׁר תִּפְחֹד וּמִמְקָרָהּ עֵינֶיךָ אֲשֶׁר תִּרְאֶה: